

Zondag is het Moederdag MAAR WAAR KOMT DIE DAG VANDAAN?

De tweede zondag van mei, wordt al lang Moederdag gevierd. Waar komt Moederdag vandaan? 'Dat is een commercieel feest', denken veel mensen. Is dat juist? Natuurlijk is het feest ook al lang ingepalmd door iedereen die iets aan te prijzen en te verkopen heeft. De rol van moeders is niet meer dezelfde als van de huismoeders van een kwarteeuw of een halve eeuw geleden. Tegenwoordig hoort het zogezegd niet meer om de moeders een huishoudtoestel te geven als cadeau. 'Vergeet de stofzuigers, strijkijzers, broodroosters en kookpotten', zo luidt de goede raad. We moeten de moeders er niet nog eens aan herinneren dat ze vaak de meeste huishoudelijke taken op zich nemen. We horen hen niet in de traditionele rol van onbetaalde huissloof te duwen. Maar bijna niemand zal het vergeten: zondag 10 mei is het Moederdag. Hoe wel... 'Dat zegt me niets, ik zet moeder wel in de bloemetjes wanneer ik dat wil', besluiten sommige mensen. Anderen vragen waar die merkwaardige Moederdag toch vandaan komt.

AMERIKA

Dat lijkt wel een vaak terugkerende vraag in de media. Al in kranten van de jaren vijftig, dook die prangende vraag op. Soms is het inderdaad wijs om de oorsprong en de betekenis van iets te kennen. Een Moederdag is toch niet zomaar een zoveelste 'dag van...', zoals er zoveel zijn dat we er de tel bij kwijtraken en er meestal geen echte aandacht aan besteden. Nee, met Moederdag (en Vaderdag) is het anders. Vaak toch nog...

Wat is de herkomst van deze viering? Op zaterdag 18 april 1953, stond die vraag in De Tijd, een 'krant voor Nederland', die in Amsterdam verscheen. Dat is dus niet het gelijknamige financieel-economisch dagblad dat in Vlaanderen bestaat. Het antwoord is zonneklaar: Moederdag ontstond in Amerika. Zoals we die bijzondere dag nu kennen, ontstond hij in 1906. Een ongetrouwde Amerikaanse vrouw, Anna Jarvis uit Crafton (West Virginia), heeft hem bedacht. Ze deed dat om haar eigen moeder te vieren. Anna's moeder had een zwaar leven gehad. Ze verloor zeven van haar elf

kinderen. De juffrouw zonder kinderen, had veel respect en liefde voor haar moeder. Anna's moeder stierf in 1906, op de tweede zondag van mei. Met een Moederdag op die tweede zondag van die maand, wou Anna Jarvis haar moeder én alle moeders eren. De leiders van haar kerk, vonden het een goed voorstel en daardoor vierden ze daar, in Crafton, voor het eerst de Moederdag in 1907. Volgens allerlei bronnen, deelde dochter Anna Jarvis toen anjers uit aan alle moeders die in de kerk zaten.

AL IN 1925...

Die Moederdag waaide al vroeg over naar Europa. De Nederlanders vierden de dag al in 1925. Niettemin vervaagde uiteindelijk de achtergrondkennis... En nu denkt bijna iedereen dat het iets is van de verenigde taartenbakkers, de bloemenverkopers, reukwarenzaken en wenskaartuitgevers. We vonden oude affiches uit de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit Gent, van de verenigde buurthandelaars en... de banketbakkers.

Zaten de handelaars er dan toch achter? Nee, zo was het dus niet. Meer zelfs. In 1870 wou een vrouwelijke rechter in Philadelphia (Verenigde Staten) ook al een Moederdag instellen. Maar dan wel als een dag van de vrede en van de ontwapening. Moeders kunnen ontwapenend zijn... Trouwens, een Moederdag bestond al in de Oudheid, bij de oude Grieken en de Romeinen. Zij eerden elk de moeder van goden. De Engelsen hadden in de zeventiende eeuw ook een dag om de moeders te vieren. Ze deden dat op de zondag voor Pasen.

EN VADERDAG?

Wie aan onze Moederdag denkt, vergeet ook de Vaderdag niet. Dat is een ander verhaal, maar het is gelijklopend met het ontstaan van onze Moederdag. De bedenker was ook een Amerikaanse dochter. Sonora Louise Smart Dodd was de dochter van William Jackson Smart, een veteraan uit de Amerikaanse burgeroorlog. Als weduwnaar na de geboorte van zijn zesde kind, voedde hij uiteindelijk al zijn kinderen alleen op. Oorspronkelijk wou dochter Sonora graag dat de Vaderdag op 5 juni, de geboortedag van haar vader, zou worden gevierd. Maar uiteindelijk werd



© VLAM, 2015. Moederdag is een Amerikaanse uitvinding, zo staat het in oude kranten. Een sympathiek initiatief, dat was het. Maar al wie iets te verkopen of aan te prijzen had en heeft, sprak of spreekt over Moederdag, als die buitengewone feestdag voor alle moeders in het land. Na de Tweede Oorlog, stond in het Nederlandse dagblad De Waarheid van 11 mei 1946: 'O, het wordt nog geen Moederdag waarop de meesten van ons taarten cadeau zullen doen, waarop met sierlijke suikeren letters 'Voor Moeder' staat. Maar zou daarom Moederdag iets minder betekenen? Moeder zal even gelukkig zijn met een bosje bloemen. Maar dit jaar heeft Moederdag een bijzondere betekenis. Met zekere trots zal ze kunnen terugdenken aan die verschrikkelijke hongertochten, toen zij vechten moest voor het leven van haar kinderen en haar man...' Een stukje uit een tekst waarmee de opsteller oproep om kort daarna te stemmen voor de CPN, de communistische partij van Nederland. Nostalgie om moeder voor een kar te spannen of om haar hart te winnen voor de goede zaak. Onze VLAM herinnerde ons er nu nog eens aan, dat 'bloemen de attentie bij uitstek blijven'. Een topcadeau. 'De roos is dé bloem van de mama's, al zijn er ook nog veel andere bloemen, zoals de orchidee, de anjers, de zonnebloem. 'Deze bloem straalt het positieve en zonnige uit van veel moeders.'

de eerste Vaderdag gevierd op 19 juni 1940.

NATIONALE FEESTDAG

De Amerikaanse president Lyndon Johnson heeft in 1966 beslist dat vaderdag voortaan altijd op de derde zondag van juni zal worden gevierd. Toen Richard Nixon president was, in 1972, werd Vaderdag voor het eerst als Amerikaanse, nationale feestdag erkend. Schoorvoetend, traag zelfs... volgde Vaderdag dus op Moederdag.

NU VOORAL GENIETEN...

Tegenwoordig spreekt Moederdag velen nog aan. Maar mensen laten zich niet meer opleggen, hoe en wanneer ze feestvieren of iemand eren. Zij vullen hun dag zelf in. Kenners zoals etaleur Mark De Baerdemaeker uit Waarschoot, weten wel te vertellen, dat Moederdag nu vooral een dag is geworden om samen met moeder van te genieten. Dat verklaart waarom nu vooral geschenkjes voorop staan die de moeders extra laten genieten van hun dag. Al kan natuurlijk alles een goed gebaar of geschenk zijn... De etaleur was in de dagen voor zondag 10 mei, vooral bezig met het versieren van modewinkels voor dames. Jurken, mooie schoe-

nen, handtassen, maar ook parfums en juwelen... Naast de meer klassieke zaken, zoals die met elegant vaatwerk, met sierlijke potten en pannen, messen en vorken. Laat dus die vaat maar staan voor vader. Zijn beurt komt ook nog. ■

Jean-Pierre Dubois
wetenschapsjournalist
documentairemaker
Science Press vzw



© Fotoarchief Mark De Baerdemaeker, 2015 (Originele Eigen Creaties, Waarschoot). 'Nu gaat het er het vooral om de moeders te laten genieten van hun dag', stelt Mark De Baerdemaeker vast. Tijdens de dagen voor Moederdag, was hij druk aan het werk: achter het glas van de vele uitstalramen van winkels met modeartikelen, huishoudartikelen, mooi vaatwerk, enz.



© Fotoarchief Mark De Baerdemaeker, 2015 (Originele Eigen Creaties, Waarschoot). Moederdag blijft belangrijk voor de kleinschalige winkels. 'Maar de klemtoon ligt nu meer op moeders laten genieten, met modeartikelen, zoals mooie kleren, schoenen, handtassen, enzovoorts, zegt een ervaren etaleur-decorateur als Mark De Baerdemaeker. Wat niet belet dat hij ook nog veel winkels met huishoudtoestellen, en bakkerijen, bloemenwinkels, en slagerijen mag opsmukken voor de dag van de moeders.



© Fotoarchief Mark De Baerdemaeker, 2015 (Originele Eigen Creaties, Waarschoot). Ook mooi vaatwerk hoort nog bij een Moederdag. Met etalage- en decoratieversieringen willen winkeliers de aandacht trekken van hun klanten en van voorbijgangers in hun straat. Goede versieringen 'leiden' het oog van de klant naar de tentoongestelde producten. Ze onderstrepen of benadrukken het winkelaanbod op een bijna onopvallende maar vanzelfsprekende manier. Voor een etaleur is Moederdag ook nog een topdag met veel opdrachten. Iedereen wil aandacht voor zijn winkelwaren of diensten, waarmee moeders aangenaam te verrassen zijn.



© Universiteitsbibliotheek Universiteit Gent. Een affiche die in 1939 verscheen: 'Viert Moeder'. Een affiche van het Koninklijk verbond der gebuurtedekenijen der stad Gent. Kortom, al vroeg nadat ook de Moederdag in Nederland werd gevierd, gebeurde dat ook in ons land. Misschien ook al van in de jaren twintig? De verenigde winkeliers moedigden dat alvast goed aan. Voor handelaars blijft Moederdag een belangrijke feestdag. Ook nu nog.

De Grote Plattoo steunt jongeren met een visuele beperking



TERVUREN - De PIT, een bijhuis van Centrum Ganspoel vzw voor jongeren met een visuele beperking in Tervuren, krijgt voortaan training van de Judo club in nieuwe judopakken geschonken door vzw De Grote Plattoo. De leidinggevenden van de PIT hebben als doel de integratie van de jongeren met een visuele handicap in de maatschappij te optimaliseren. Hiertoe hebben ze onlangs een nieuw idee gelanceerd. Zij schreven verschillende sportclubs aan met de vraag deze jongeren een kans te geven deel te nemen aan hun sportactiviteiten. De judoclub Tervuren ging hierop in en verwelkomde 6 van deze jongeren in midden. Sinds enkele weken kunnen genieten van een wekelijkse judotraining.

Aangezien deze 6 judoka's vol overgave deze judolesen volgen werd het na een paar maanden dan ook tijd

dat zij konden beschikken over hun eigen judopakken. Vzw De Grote Plattoo, een organisatie die verschillende kleine en grote ludieke activiteiten organiseert, en met de opbrengst hiervan goede doelen sponsort, wilde zich engageren om deze pakken te financieren. Dinsdagavond was het zover. De splinternieuwe judopakken werden door de leden van de Grote Plattoo, in het bijzijn van schepen van sport Mario VAN ROSSUM, officieel overhandigd aan de 6 enthousiaste judoka's. Deze konden meteen uitgetest worden in de training dewelke die avond plaatsvond. Na de training was het algemene verdict unaniem: getest en goedgekeurd! De dankbare judoka's gingen daarom graag op de foto met de leden van de Grote Plattoo, de schepen van sport en uiteraard hun eigen lesgevers.

www.groteplattoo.be ■



© KIK/IRPA, Brussel. Reporterfotograaf Jacques Hersleven was er in 1933 al bij om een reeks foto's voor Moederdag te maken. Het zijn andere foto's dan we van hem gewoon zijn: studiofoto's en geen gewone reportagefoto's. Misschien maakte hij die reeks in opdracht van een opdrachtgever? Een bedrijf of een instelling, die de Moederdag ook in België wou lanceren?